

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialne demokratične stranke

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglaš in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

O razmerah v Rusiji.

Iz Rusije prihajajo nasprotujoče si vesti. Enkrat pravi: vladi boljševikov bo v kratkem odklenkalo; drugič: zopet zagotavljajo: da so čete sovjetov potisnile zmagozono vse svoje nasprotnike. Nemogoče je, posneti iz te mešanice senzacionalnih poročil resnico. Gotovo je le, da se Rusija nahaja v stanju krize; da se mora vlada delavskih in vojaških svetov braniti v težkem boju proti grozečim sovražnikom.

Minulo je skoro že osem mesecev, odkar so dobili boljševiki vajeti vladanja v svoje roke. Odslej je Rusija doživela brezprimeren socialen preobrat in obenem ne manj velikansko nacionalno revolucijo. Predstaviti si moramo učinke tega velikanskega preobrata, da moremo pojmiti vzroke in pomen teže krize, ki je pretresla rusko ljudsko dušo.

Prvo dejanje boljševikov je bilo razlastitev veleposestev. Izvršila se je po vsem velikanskem ozemlju že davno. Toda poizkus boljševikov, da bi vzrastel na razvalinah veleposestev agrarni komunizem, na zemlji pa prosta lastnina, se ni posrečil. Boljševiki so odredili, da ima zemlja, katero so dosedaj posedovali plemstvo, kapitalisti in cerkev, oddati agrarnemu komiteju, voljenemu od vsega kmetijskega ljudstva. To je bil stari program socialističnih revolucionarjev. Socialni demokratje so ga prej pobijali kot neizvedljivega, večkrat tudi njegovo izvedbo smatrali kot nevarnost za tehnični napredek v poljedelstvu. Toda v poteku revolucije so boljševiki, ki so odnehavali od starejšega nauka socialne demokracije, prevzeli v bistvu agrarni program socialističnih revolucionarjev in ko so prišli do moči, ga tudi ukazali izvesti. Toda ostalo je le pri ukazu. V resnici so kmetje izvršili razlastitev veleposestev večinoma divje in brez reda. Razdelili so si zemljo med seboj. Kakor leta 1793. v Franciji ni nastopila namesto veleposestev ljudska last zemlje, je tudi tukaj nastala privatna last posameznih kmetov. Pri tem se je izvršila razdelitev zemlje večkrat neenako. Tako se pašniki čestokrat niso razdelili na posamezne kmetijske družine po številu glav, temveč po stanju živine. Tako so bogatejši kmetje dobivali večje deleže, in kmetje so čestokrat tako razumeli stvar, da kajžarji sploh niso dobili deleža. Kljub temu, da je poljska skupnost v Rusiji kmetom zaupana naprava, je bil tudi tam lastninski instinkt, posestni egoizem kmetske močnejši kakor socialistične tendence med kmeti. Stara prognoza marksistične socialne demokracije se je dobro obnesla proti nadam, katere so socialistični revolucionarji stavili na komunistična naziranja kmetijskega ljudstva. »Premagali smo buržoazijo v mestih, toda po vaseh vzdiguje se-

daj svojo glavo nova buržoazija,« je rekel Ljening v enem zadnjih govorov.

V resnici se je z zemljiško-razlastitvenimi razmerami izpremenilo tudi mišljenje ruskega kmeta. Kmetje so bili revolucionarni, dokler je šlo za to, da si osvoje zemljo zemljiškega gospoda. Tudi danes bi se protivili monarhistični reakciji, ki bi jim hotela odvzeti osvojeno zemljo. Toda oni so v nespoznanem razrednem nasprotju proti industrialnemu delavstvu. Žele, da bi se »red« v deželi zopet upostavljal, da bi bila njihova nova posest zagotovljena. Veselja nimajo, da bi pošiljali stradalim mestom svoje žito in tako zamenjali za rublje, ki so padli v vrednosti. Rdeče garde, ki rekvirirajo pri kmetih živila, nalete po vaseh pogostokrat na oboroženi odpor. V tem razpoloženju velikega dela kmetov leži nedvomno največja nevarnost za rusko proletarsko republiko. Rusija doživlja sedaj, kar je Francija po letu 1793., in srednja Evropa po letu 1848. doživela: dokler je kmet uveljavljal svoje zahteve, si zagotovil svojo posest, je konservativen in opora nasilnikov, ki izkušajo vreči svoje meščanske zaveznike od včeraj. Ko so se francoski kmetje leta 1793. polastili zemlje gospodov, so dali generalu Bonaparteju moč, da je napravil »red« in varoval njih mlado lastnino. Danes je nepobitno velik del ruskih kmetov že pripravljen, da izkličje za carja kakega Mihaela ali Nikolaja Nikolajeviča, Aleksejeva ali Kerjenskoga, da vrže proletarce, katerih revolucija je dala kmetom zemljo gospodov.

Nič manj veliki in posledic polni so socialni preobrati, ki so se dogajali v industriji. Vlada sovjetov ni izvršila ničesar drugega, kakor razlastitve kapitalistov. Nekaj industrijskih strok so podržavili, mnogo drugih tovarov pa so prevzeli v upravljanje lokalni sovjeti. Kjer so ostali privatni podjetniki, so se izvolili delavski komiteji, ki so nadzorovali upravljanje obratov. Izvršitev te odredbe je bila in je neznansko težka. Manjkalo je upravljanja zmognih moči, ker so se ravnatelji in delovodje, inženjerji in kemiki branili, stopiti v službo sovjetov. Delavci sami niso večkrat razumeli potrebe nove organizacije, pa so jo ogrožali iz nevednosti in zaspanosti. Čestokrat se niso pokoravali tehnično potrebnim odredbam in njihova delazmožnost je padla. Poleg tega je radi zaprtja od juga mnjkalo premoga in sirovin. Toda počasi, korakoma, so se vendar premagale te težave. Inženjerji in kemiki so bili na razpolago sovjetom, delavci so uvideli, da sta disciplina v obratu in pridnost pri delu neobhodno potrebna, in v obrate se je drug za drugim povrnil zopet toli potrebni red. Toda ta prehod od kapitalističnega do socialističnega produkcijskega načina se more samoobsebi umevno izvršiti le počasi, le korakoma

in le ob največjih težavah. Tudi ta prehod napravlja vladi sovjetov precej sovražnikov. Razlastitveni kapitalisti in oni, ki se za bodočnost boje razlastitve, industrije, bankirji, trgovci pa dol do malega meščanstva, ravnatelji in obratni uradniki, ki se ne morejo, navaditi na nov proletarski red, vsi ti željno pričakujejo protirevolucije. Na drugi strani pa več nevednih delavcev, ki ne pojmi potrebe nove proletarske delavske discipline, postanejo anarhisti in tako še povečajo težkočo.

In k vsem tem nevarnostim, ki so utemeljene v socialni revoluciji, se pridružijo še učinki nacionalne katastrofe, ki je zadela Rusijo. Finska, baltičske pokrajine, Litavska, Poljska, Ukrajina, Besarabija so zasedle čete osrednjih držav. Odpadel je Kavkaz. Tu se ustanavlja pod dejanskim sodelovanjem starih voditeljev meniševikov georgijska republika, poleg nje vstajajo tatarska in armenska. V transkavkaškem ozemlju stoje Turki. Donški kozaki, tresoč se za privilegije, katere jim je naklonila carjeva milost, so združeni s češkimi brigadami in Ukrajino, v odkriti vstaji. Stara velika ruska država je razrušena, nacionalna samozavest Velikorusov globoko ranjena in nacionalistično razpoloženje prehaja od inteligence in buržoazije tudi na malomeščanstvo in na kmete. Vse to deluje proti boljševikom. Njih padec bi, tako se sodi, olajšal priklopitev izgubljenih »tujih narodov«. Tako bi se n. pr. Kavkaz, ki se je ločil od ruskih boljševikov, gotovo pridružil federativni republiki, katero bi vladali meniševiki in socialistični revolucionarji. Nekaka vlada kadetov v Rusiji bi imela za sedanjost vlado v Ukrajini močno privlačno moč. Kadetje, socialni revolucionarji in tudi del meniševikov želi obnovitev vojne proti Nemčiji v zvezi z entento, da si zopet pribore izgubljena obrobna ozemlja. Monarhisti mislijo zopet, da bi Nemčija monarhistični Rusiji rada dala nekaj koncesij, katere je odklonila Rusiji sovjetov. Vsi pa obdolžujejo boljševike, da je razorožila Rusijo, jo prepustila tujemu osvobojevalcu in jo razkosala. Težko prizadeta nacionalna samozavest ruskega naroda gre proti sovjetom.

In k vsemu temu se pridružuje še strašna nevarnost nekega vmešavanja od zunaj. Ententa se igra z mislijo, da bi pustila vkorakati japonske čete in s tem dala svojim strankarjem moč iznova pričeti na vzhodu vojno in kolikor mogoče velike nemške moči vezati na vzhodu. Na drugi strani pa stoje nemške čete, katerim Rusija ne more postaviti nobene istovredne armade nasproti...

V vseh teh strašanskih nevarnostih imajo boljševiki samo eno gotovo podporo: industrialno delavstvo. Pri novih volitvah v delavski svet v Petrogradu se je to jasno pokazalo. V največjem delavskem koncu Petrograda, v Wiborgu, je bilo poleg 200 boljševikov izvoljenih dva-

LISTEK.

Slovo.

Nemirno je hodil semtertja in se oziral neprenehoma, sledijoč, če kdo prihaja. Vsak najmanjši šum ga je vznemirjal in težko je čakal.

Bilo je že pozno. Črna noč je že davno pokrila travnike, njive in loge. Zvezde so veselo blesketale na nebu in mesec se je ravnokar prikazal izza Šmarne gore.

Fantje so odhajali k vojakom. Zbrali so se za slovo k družabnemu sestanku. Tudi Mirko je bil med njimi. Drugače je bil prav zabaven fant, ali danes se ga je lotevala neka melanholija. Toda ne mislite zato, ker je moral iti k vojakom. Kaj še?! Bil je hraber mladenič naš Mirko in ni se bal puške. Bili so pač drugi vzroki, da je bil danes tako tih, tako otožen. Tovariši so ga zbadali cel večer in mu nagajali, on se ni zmenil mnogo za njih neumne šale.

Ob desetih zvečer zapusti na tihem veselo družbo. Nkrivoma, boječ se pogledov radovednih ljudi, jo je pobral po najkrajši poti na določeni prostor...

Postajal je vedno bolj razburjen. Čakal je že skoro trideset ure — a nje ni bilo od nikoder.

»Ali je ne bo? To grozno čakanje! Obljubila mi je, da bo gotovo prišla do desetih in naj velja, kar hoče; sedaj pa je že trideset na ednajst in še je ni. — Toda čuj!«

Razvedril se mu je obraz in zaiskrile so se mu oči. Hitro se je obrnil in pospešil korake.

Prišla je razoglava in objokana. V desnici je imela mal, a lep šopek cvetic. Ko zagleda Mirkota, obstane. Solze se ji udero po bledeh licih in skoro bi padla, da je ni vjel v svoje naročje Mirko, ki je priskočil še v pravem času...

Molčala sta oba. Slišalo se je le plakanje nesrečne deklice. Ljubila je Mirkota z vsem srcem, ljubila nad vse na svetu. Težko ji je bilo, če ga ni videla le en dan in bridko je jokala, ako je izostal po več dni. — In sedaj?... On odide k vojakom in videla se ne bodeta dolgo, dolgo. On gre in pozabi morebiti njo?...

Z vso močjo se je oklenila dragega Mirkota in težko, jecljaje izpregovorila:

»Ah... Mirko! Zdaj greš? — Pustiš me samo. Dragi Mirko, ne hodi... Ostani tu... Jaz moram brez tebe umreti...« In zjokala se je na glas.

»Ne jokaj tako glasno! Saj ni tako hudo. Grem pa zopet pridem in zopet bodeva skupaj.« Težko je izpregovoril Mirko te besede, kajti bilo je tudi njemu hudo. Prsi so se mu vzdigavali od bolešči in težko je sodel. Tudi on je ljubil Maro. Nerač jo je pustil samo med zapeljivim svetom...

Lunini žarki so ravno predrli gosto smrečje in obsevali zatopljeno dvojico. Mara se je trdno oklenila Mirkota in naslonila svojo nežno glavo na njegove prsi. Lepi, dolgi lasi so bili razpleteni in miren vetrič se je

ž njimi nalahko poigraval. Modre oči so polnile solze, ki so se lesketale v luninem svitu kot dragi kameni. Bujne prsi so se ji močno dvigale in tresla se je po celem životu. — In tudi Mirko je bil jako razburjen. Povesil je svoje male modre oči in molčal. Zastala mu je beseda v grlu, kadarkoli je pogledal jokajočo Maro in skero, da se ni tudi on sam razjokal.

Minula je že enajsta ura. Še vedno sta stala nepremično na mestu.

»Pojdi, Mara! Ne stojiva tu! Sediva na ono klopico.« Prijel je Maro za roki in jo posadil na bližnjo klop.

»Ne jokaj!...« Saj nisva zadnjikrat skupaj. Potolaži se, draga Mara! Prisegam ti, da te ne zabim nikoli. Pridem večkrat domov. Tudi ti prideš lahko k meni, saj ne bom daleč. Med tem si pridno dopisujeva in razkrivava drug drugemu svojo bol.«

Potolažila se je nekoliko. Vzdavala se je in milo pogledala Mirkota. Pobrāl je šopek, ki je padel prej na tla in ga pomolila Mirkotu.

»Spravi ga! Imej ga za spomin; in kadar ga pogledaš, spomni se tudi mene.«

Pri teh besedah ga mu je pripela na prsi in mirno nadaljevala:

»Dolgo si me čakal, kajne, dragi Mirko? Ne zameri mi! Oče me ni pustil in me spodil spat. Zaklenil je vsa vrata. Ubožica sem se vrgla na posteljo in jokala. A zavedla sem se kmalu. Potuhnila sem se in navidezno zaspa. Ko sem čutila, da oče in mati spita, vstanem tiho,

najst socialnih revolucionarjev in le en sam menjševik. Večina ruskega proletariata je kljub pomanjkanju živila, kljub brezposelnosti, kljub nacionalnemu porazu zvesta boljševikom. Bližnja bodočnost bo pokazala, ali zadostuje moč ruskega proletariata, da se ubrani sovražnikov.

Iz Nemčije.

V pruski poslanski zbornici se je pritoževal pred kratkim izvoljeni poljski poslanec Korfanty o enostranskem ravnanju poveljujočih generalov o priliki obsednega stanja. Dejal je med drugim: Razmere glede na cenzuro in obsedno stanje, zaradi katerih moramo Poljaki posebno mnogo trpeti, so kljub pritožbam vedno slabše. Državni zbor naj bi s svojimi parlamentarnimi sredstvi vendar že enkrat nastopil proti vladi. Država je razdeljena v celo vrsto satrapij, v katerih rešujejo že desetletja vsa državna vprašanja »poveljujoči generali«, in groze s kaznimi vsakemu, ki bi le hotel misliti drugače, kakor si domišljuje njih vsevednost. Notranji minister je izjavil, da je vlada neodgovorna za dogodke v monarhiji; s tem je rekel, da imamo le navidezno vlado. V Lublinu se je opiral kandidat centra na domovinsko stranko in mnogo nemških volilcev centra je glasovalo za me. O zlorabi prižnice in nesramnem psovanju tu ne govorim, to sem predložil knezoškofu. Izgnali so me iz vseh dvoran, poveljujoči general v Breslavi nam je prepovedal vsa zborovanja pod milim nebom, pa tudi v lokalih. Neki žendarm me je iz nekega volilnega okraja celo izgnal. Glasom odredbe državnega tajnika za notranje zadeve volilni lepaki niso podvrženi cenzuri. Kljub temu nam je gliviška policija zaplenila volilne lepake. Pod pretvezo, da premalo oddajajo vojni upravi, so uničili celo vrsto kmetovalcev v Olivicah in Lublinu s tem, da so jim naložili previsoke kazni in jim zaplenili živino. Vse to vpije po maščevanju do neba. Nasprotno vsebuje jedilni list v zgornješlezijem mestu sedem vrst mesnih jedi. Cel »nemški dan« v Brombergu ni bil drugega, kakor samo hujškanje proti Poljakom, volilni pravici in vladi. Od teh hujškačev, prokletih od boga, se ogorčeno obrača velika večina nemškega naroda.

Politični pregled.

— **Cesar zaslišal generale.** Cesar je predvčerajšnjim sprejel v posebnih avdienci celo vrsto odličnih generalov, med njimi feldmaršala Böhm-Ermolija, podadmirala Keila in feldcajgmojstra barona Schleyerja.

— **Pred sestankom poslanske zbornice.** Iz slovanskih parlamentarnih krogov se poroča, da se bo že v eni prvih sej poslanske zbornice vršila velika politična debata o dogodkih zadnjega časa. S češke strani je pripravljenih za prvo sejo več nujnih interpelacij o razdelitvi Češke na okrožja. Z nekaterih drugih in zlasti tudi z jugoslovanske strani so pripravljene interpelacije o vprašanju prehrane. Debata se bo vršila v okviru debate o proračunskem provizoriju. Težišče situacije leži pri Poljaki, ki so sklicali za današnji dan parlamentarno komisijo na Dunaj in za prihodnji teden plenarno sejo poljskih poslancev v Krakov. Za 11. in 12. julij je sklicano posvetovanje načelnikov parlamentarnih strank.

— **Avstrijska državna kriza.** Dunajski »Morgen« piše naslednje: »Meseca marca je moral oditi parlament na počitnice, ker za svoje delovanje ni imel potrebne večine. V aprilu naj bi bila zbornica sklicana, pa zopet ni bilo večine. Maja meseca se parlament ni smel sestati,

ker se je pridružilo nedostatku večine še nekaj kočljivih dogodkov, ki niso smeli, seve, pred parlament! Me-seca junija pa se je vsemu temu pridružila še ostra izjava Poljakov in dr. Seidler je sklenil, razpustiti državni zbor za nedogleden čas in urediti vlado § 14. Nato je bil znova izvoljen za ministrskega predsednika in dobil nalog, da skliče parlament. Kdo razume vse to?

— **»O govoricali zadnjih dni«.** Pod tem naslovom piše oficijozna dunajska »Sonntags- und Montagszeitung« o govoricali, ki so se razširile tudi pri nas ter »opominja« občinstvo naj ne nastavlja ušes govoricam, ki se tičejo temeljev države, ki zastrupljajo vero prebivalstva do dinastije in zaupanje v armado. Omenjeni list je mnenja, da take govorice v Avstriji sistematično širi — ententa. List sega menda predaleč in napeljuje ljudi k denunciacijam. A vzrok takim govoricam je po našem mnenju iskati mnogo bližje: kriva je raznim govoricam cenzura, ki povzroča časopisju bele lise, krive so osebe, ki stoje za cenzuro in ki mislijo, da so storili vse, če onemogočijo časopisju, da bi objavljalo resnična poročila o raznih neljubih dogodkih.

— **V državnem svetu Poljske** je ministrski predsednik Steczkowski poročal o vodilnih smereh notranje politike in o zbornici predloženih zakonskih načrtih. Pogajanja o prevzetju uprave z okupacijskimi velesilami še niso popolnoma končana, a napredovala so že v toliko, da tvorijo lahko temelj nadaljnjemu delu državnega sveta. Politična in finančna uprava se izročita še letos. Po njegovi sodbi so pa v zvezi vprašanja armade s prevzetjem politične in finančne uprave in jih ne bo mogoče urediti, dokler se ne doseže politična rešitev in ureditev razmer poljske države nasproti osrednjim velesilam. Da se ustvari trajni javnopravni temelji državi Poljski, je poslala vlada meseca aprila velesilama noto, v kateri je opisala, kar je v teritorialnem, političnem in gospodarskem oziru glede na zvezo z osrednjimi velesilami potrebno za bodočnost poljske države, in je predlagala, naj prej ko mogoče uvedejo in zaključijo pogajanja, katerih naj se udeležuje tudi Poljska. Nemški državni kancler je pravkar odgovoril, da so se o željah Poljske temeljito in dobrohotno posvetovali z avstrijsko ogrsko vlado. Kancler je zagotovil, da se končna rešitev ne izvede brez sporazuma z organi poljskega naroda. Isto stališče zavzema tudi vodstvo zunanjih zadev avstrijske ograde monarhije.

— **Protest ruske vlade proti Angliji.** Petrogradska brzojavna agentura poroča: Ljudski komisar za vnanje zadeve je angleškemu diplomatičnemu zstopniku poslal noto, ki v bistvenih točkah izjavi: Ustrezajoč ljudski volji je ruska socialistična federativna republika izstopila iz vrste vojujočih se držav ter je izločila vojno stanje, v katerem ji ni bilo mogoče vztrajati vsled notranjega položaja Rusije. Rusko delovno ljudstvo ter vlada delavcev in kmetov, ki izvršuje ljudsko voljo, imata le eno skrb: živeti v miru in prijateljstvu z vsemi drugimi narodi. Rusko ljudstvo nikogar ne ogroža z vojno in nobena nevarnost ne ogroža Anglije in njenih obal. Vlada delavcev in kmetov Rusije torej izjavlja, da protestira proti vpadu oboroženega angleškega oddelka, ki je nedavno došel na murmansko obrežje. Za ta vpad Rusija ni dala nobenega povoda. Bojne sile ruske republike imajo dolžnost, da branijo murmansko obrežje proti vsakemu sovražnemu vpadu. Ljudski komisariat za vnanje zadeve odločno opozarja na potrebo, da se na nevtralnem ozemlju Murmanske ne smejo nahajati oborožene čete, ne angleške in ne kake druge države, ponavlja svoj protest proti navzočnosti angleških bojnih ladij v murmanskih pristaniščih ter trdno pričakuje, da bo angleška vlada nemu-

doma preklicala svoje tozadevne odredbe, ki nasprotujejo nevtralnosti Rusije.

— **Ruski državni zbor.** Iz Petrograda se poroča: Svetski brzojavni agenturi: Vlada sovjetoj je oficijelno raznanila, da znaša sedanji ruski državni dolg 79 milijard in 100 milijonov rubljev.

— **Ruski begunci se vračajo iz Švice.** Iz Berna se poroča: Na podlagi pogajanj političnega oddelka švicarskega z rusko vlado je ruskim ubežnikom in beguncem dovoljeno, da se vrnejo v Rusijo. Danes je odpotovalo 932 Rusov iz Schaffhausena v Rusijo.

— **Kriza v Bulgariji.** Bulgarska brzojavna agentura poroča: Bulgarski poslanik v Bernu, Pasarov, je odpoklican s svojega službenega mesta.

— **Francoski delavci in vojna.** Kakor poroča »Progres de Lyone«, objavlja »Confederation generale du travail« izjavo, v kateri odločno zahteva, da se da delavskemu razredu neko moralično zadoščenje, da se razbistri nespornost in da se ljudstvo pouči o vojnih ciljih in o splošnih pogojih, pod katerimi bi se mogel doseči mir.

— **Kerjenski redivivus.** Reuterjev korespondenčni urad je iz zanesljivega vira izvedel, da se Kerjenski po partedenskem bivanju v Parizu vrne zopet v London ter se poda pozneje, če se položaj v Rusiji temeljito ne izpremeni, v severnoameriške Združene države. Kerjenski pravi, da ne bo objavil posameznosti o svojem potovanju v Anglijo, ker se boji, da bi spravil v nevarnost svoje prijatelje, ki so mu na potovanju bili v pomoč.

— **Vojna bo trajala še dolgo.** Te dni sta se vrnila voditelja ogrskih socialistov Wallner in Blichinger iz Haaga, kjer sta se udeležila socialističnih posvetovanj. Kakor poročata, računajo na Holandskem, da bo vojna še dolgo trajala.

— **Španska ne posreduje za mir.** Španski vnanji minister Dato je dementiral govorice, da namerava vlada odgoditi parlament, ker se želi nemoteno pečati z gotovimi mednarodnimi vprašanji.

Dnevne beležke.

— **Deželni odbor kranjski dobi svoj dnevnik »Novice«.** »Resnica je že dolgo napovedovala dnevnik »Novice«, ki je izšel danes. Ob lastnih jasilih ta dnevnik ne bo mogel izhajati, ker pravzaprav danes Šušteršičeva stranka ne šteje mnogo in je očitno, da se bo naslanjala tam, kamor se je naslanjal dr. Šušteršič že pred vojno in se naslanja tudi sedaj.

— **Iz gledališkega vodstva** je izstopil nadkomisar g. Fran Govekar.

— **Za zopetno otvoritev kolodvora dolenske železnice v Ljubljani** se je zavzel član državnega železniškega sveta g. Ivan Knez. Državni železniški svet je v svoji seji dne 28. m. sprejel njegov tozadevni nujni predlog.

— **Termin za podpisovanje osmega vojnega posojila** je podaljšalo finančno ministrstvo do 17. t. m.

— **Ponesrečil je dne 28. junija z nekim razstrelivom** dvanaestletni Avgust Cimerman, po domače Vrhovčev v D. M. v Polju. Zažgal je namreč v roki kapico, kakršna se rabi za zažiganje dinamita. Poškodovan se na levi roki palec in kazalec ter desno roko nad komolcem.

— **Izkoriščanje rudarjev.** Iz krogov rudarjev rudokopa za boksit v Bohinju na Gorenjskem se piše »Sl. N.« Družba, katere last je rudokop za boksit na Bohinjski Bistrici, je svojim delavcem že več kot eno leto dolžna več tisoč kron na zaslužku ter znašajo zaostanki pri posameznih delavcih po več sto kron. Delavci so dobivali nekaj časa še živila, zlasti moke, in sicer dokler je bil

grem v vežo in odprem okno. Ozrem se še naokoli, če me kdo ne opazuje in že sem bila skozi okno na kostanju. Previdno splezam po vejah na tla in stečem proti določnemu kraju. Mislim sem že, da te ne bo več tukaj... Ali sedaj si tu in vse je dobro. Uverjena sem, da me ljubiš.

Vroč poljub na rdeča lica je pričal, da ga tudi ona ljubi iskreno.

»Treba bo iti, Mara. Vstani in pojdi, da te še zadnjikrat spremim domov.«

Vstala je in šla nemo poleg Mirkota. Med potjo nista govorila mnogo, kajti skorajšnja ločitev jima je razjedala srce in nista mogla govoriti. Le vroči poljubi so odmevali verno noč.

Tako prideta do doma.

Podal ji je roko, poljubil zadnjikrat na razjokano čelo in odšel.

»Zbogom... ostani zvesta... ostani zdrava... Zbogom!«

»Mirko... Mirko...« Več ni mogla izpregovoriti. Naslonila se je na kamen in nemo zrla za Mirkotom, ki je že izginil v tmini.

Dolgo je še stala poleg kamena. Čudno so se ji svetile oči in le tuhtam se je nekoliko premaknila.

Ko se je že daniilo, se je šele zavedla. Ustrašila se je in hitro splezala nazaj skozi okno in se vlegla spat. — A spati ni mogla. Vedno je še mislila na Mirkota in večkrat je skoro na glas izpregovorila: »Mirko... ah, dragi Mirko!«

Drugi dan se je počutila zelo slabo. Hotela je vstati, a zasto. Stresal jo je mrz in bolela glava, da je morala ostati v postelji.

In ležala je celi teden. Prihajalo ji je vedno hujše in batil se je bilo, da premine...

Neki dan se je čutila malo boljše. Ravno je prejela od Mirkota pismo, v katerem ji le-ta na dolgo in široko popisuje svojo pot do Ljubljane, novo življenje pri vojaki, kako mu je dolgčas itd. Začela je pisati:

Dragi, ljubi mi Mirko!

Ne morem Ti veliko pisati. Prehladila sem se ono noč in obolela sem. Danes se počutim nekoliko boljše in sklenila sem Ti odpisati na Tvoje cenjeno pismo.

Veliko in veliko bi Ti rada povedala, a preslaba sem... Pridi, če moreš, jutri domov, da se zopet vidiva... da ozdravim. Morebiti... se vidiva... zadnjikrat... Pridi gotovo... slutim nekaj hudega... Glej, da ne prideš prepozno!... Ne morem več... Z Bogom!

Tvoja nesrečna Mara.

Nič več ni mogla. Oddala je pismo, mokro od vročih solza hišini, da ga ponesi na pošto.

Bilo ji je vedno hujše. Skoro se ni več zavedala.

Proti večeru začne naenkrat skoro na glas:

»Ah, prišel si vendar!... Mirko, kako je meni hudo!... Vedela sem, da prideš, da me ne pozabiš. Daj mi roko, moj ljubi Mirko! Mrzla je že, a ne boj se je.«

In molila je roko, toda Mirkota ni bilo.

Postajalo ji je vedno slabše. Zaspala je za kratek čas. Ko se prebudi, izpregovori mirno:

»Adijo, oče, adijo, mati! Grem, in vi pridete kmalu za mano... in zopet se snidemo. Pozdravite Mirkota in recite mu... da ga nisem... da... zbogom!...«

Dalje ni mogla. Zaprla je oči in preminula...

Ko je Mirko dobil pismo, je hitro prosil za dovoljenje, da sme oditi domov. Toda zastoj so bile vse prošnje. Pravil, lagal se jim je, a vse ni pomagalo nič. Niso ga pustili nikamor, ker je bil šele malo časa pri vojaki.

Tretji dan so pokopali Maro. Pogreb je bil veličasten. Priljubljena je bila po vsem mestu in vsak, kdor je imel čas, ji je izkazal zadnjo čast. Zlasti lepo je bilo gledati lepe, belo oblečene deklice, ki so nosile krasne šopke, da jih polože na grob mlade, nesrečne Mare.

Mirko, zvedevši o grozni nesreči, je zopet kakor besen letal od poročnika do stotnika, da bi ga spustili domov — a zastoj.

Ko se je naredil mrak, je izginil skrivaj iz vojašnice. Ves obupan je dirjal na kolodvor — a tudi prepozno. Vlak je ravnokar odpihal.

Prebledel je — in šel. Prišedši iz kolodvora se je bridko razjokal. Naslonil se je na ograjo in jokal dolgo, dolgo...

na Bohinjski Bistrici nastavljen obratovodja Rebolj. Seveda se takrat družba sama ni brigala, da bi delavcem preskrbeli najpotrebnejših živil, temveč je moral za to skrbeti Rebolj sam ter si je za poslana živila, ko mu je pošlo denarja, moral iskati posojila pri raznih posestnikih, da je mogel blago, ko je dospelo na postajo, takoj plačati. Obratovodja Rebolj je tako izdal za delavce malone vse svoje prihranke, od delavcev pa ni mogel zahtevati svojega denarja nazaj, ker je ostajala družba sama dolžna plačo. Namesto da bi bila družba obratovodju Rebolju livaležna, da se je toliko brigal za njene delavce, pa mu je ravnatelj družbe skupaj s svojo sooprogo delal le ovire. Rudarji so se pritožili na rudarski urad v Ljubljano in na okrajno glavarstvo v Radovljici, a ravzlic temu od 1. marca 1917 do danes niso dobili izplačnega še niti vinarija zaostankov. Na mesto prejšnjega obratovodja Rebolja so postavili nekega Korošca, ki se je popolnoma postavil v službo izkoriščevalcev. Odkar služi on pri družbi, gre z aprovizacijami delavcev neprestano rakovo pot. Družba je bivšemu obratovodju Rebolju še danes dolžna okoli 3000 K na plači in troških, delavcem pa okroglo 30.000 K. Pripomniti je še treba, da si je družba z vojnimi dobavami zaslužila težke milijone. To poročilo je zelo gorostasno in je nujno zahtevati intervencije in pojasnila oblasti.

— **Na Opčinah** v bližini postaje so našli mrtvega nekega korporala. Ustreljen je bil z dvema streloma in večkrat zaboden z nožem. Baje se je bil zapletel v pretep z vojnimi vjetniki.

— **Ribičev čoln.** Tržačan Ivan Tupini je bil odpuščen pred nekaj meseci od vojakov kot invalid, in da se more preživeti, si je nabavil čoln, da bi se bavil z ribolovom. Pa že po desetih dneh svojega ribarjenja je bil pozvan Tupini, da odda svoj čoln saniteti. Ubogal je. Čoln so mu rekvirirali in obljubili, da mu plačajo za nj 220 K, dočim je stal njega samega 367 K. Pa še do danes ni videl niti vinarja! Pritožil se je pri kapitanu Nisiteu, nadzorniku mornaričnega vodstva; rekli so mu, da se je zgodila pomota in mu obljubili, da pišejo po pojasnilo mornaričnemu poveljstvu na Reko. Tupini pa nima niti derarja, niti čolna, le protest...

— **Beda na Koroškem.** Na poziv koroškega socialno-demokratskega strankinega zastopstva in koroške združne zveze sta naslovila državna poslanca sodr. Florijan Gröger in sodr. Martin Dimmig na ministrskega predsednika naslednjo brzojavko: »Vsled zopetnega znižanja krušne racije in vsled popolnega pomanjkanja drugih živil je prišlo koroško prebivalstvo, posebno delavstvo, v najhujšo bedo. Priti morajo za Koroško čimpreje dovozi živil (zaplenjeno). V imenu delavstva prosimo Vašo ekselencijo za najhitrejšo pomoč; če se to ne zgodi, mora odvrniti socialno demokratska stranka od sebe odgovornost za vse posledice. Predvsem potrebujejo pomoč mesta in industrijski kraji. C. kr. deželna vlada bo potrdila, kako upravičen je ta glas koroškega prebivalstva. Poslanca sta bila tudi pri koroškem deželnem predsedniku, ki jima je obljubil pomoč za delavstvo, čim pride iz Bavarske odposlana moka do razdelitve.

— **Oddaja usnja čevljarškim mojstrom v Ljubljani** in sodnem okraju ljubljanska okolica. Čevljarški mojstri v Ljubljani, ki si hočejo kupiti usnje, preskrbljeno po trgovski in obrtniški zbornici, naj se zglase zaradi tiskovin za potrdila o prejemu usnja pri združenem načelniku g. Karlu Kordeliču v Ljubljani, Rimska cesta 5; čevljarji iz sednjega okraja ljubljanska okolica pa pri g. Iv. Kranjcu v Spodnji Šiški hišna številka 4 (tik cerkve). Potrdila se bodo izdala le onim, ki se bodo z obrtnim listom izkazali kot upravičeni čevljarški mojstri. Usnje se bo prodajalo od ponedeljka, dne 8. julija 1918 dalje.

— **Dvakrat oženjen mož umoril svojo prvo ženo.** Pri Šibeniku ob Mandaljeni so našli truplo neke ženske na železniškem tiru. Dognalo se je pozneje, da je umorjenka Marija Pobovac, hči Simona Zagića, ki se je v Šibeniku poročila z Jurijem Pobovcem, mornarjem iz Lukušena pri Zadru. Izvedelo se je nato, da je ta Pobovac dvakrat oženjen. Pobovca so prijeli in kmalu je priznal, da je on umoril svojo prvo ženo. Drugič se je bil oženil leta 1917. na Lastovu z Marijo Šimičevno. Vse se čudi, kako se je mogel oženiti dvakrat v tako kratkem času skoro na istem kraju.

— **Avstro-španska banka.** Na Dunaju so ustanovili novo banko, ki bo delovala posebno po končani vojni, s kapitalom 10 milijonov kron. Banka je že pričela poslovati. Imenuje se avstro-španska banka. Polovico glavnice je dala Španija, polovico pa dunajsko bančno društvo in ogrska komercialna banka.

— **Herman Bielohlavek,** znani krščanski socialec, ki je igral jako humoristično ulogo v politiki, je na Dunaju umrl v 57. letu starosti.

— **Preveč aktivnega častništva.** Vojno ministrstvo je izdalo razglas, s katerim ustavlja nadaljno aktiviranje rezervnih praporščakov. Odslej bodo sprejemali v častniški stan po poklicu le one, ki služijo vsaj en mesec kot poročniki in ki so se izkazali na bojišču kot dobri poveljniki voja. Aktiviranje pri treh oddelkih se sploh ustavi.

— **V Zagrebu** se pričinja čutiti, da je še nekaj tednov pred novo žetvijo. Po dolgem času se dogaja pr-

vič, da meseca julija ne bodo več dobili polne količine moke, in še ta ne bo več bela, temveč koruzna in črna. Izgledi na novo žetev so pa skrajno slabi. V moči vse gnilje in črvi so izpodgrizli skoro vso pšenico in koruzo.

— **Okraden trgovec.** Trgovec Franc Rückert iz Celja se je mudil po svojih opravkih v Zagrebu. Ko je oddal na zagrebški glavni pošti nekaj priporočnih pism, je položil svojo denarnico na pisalno mizo poleg sebe. Toda v trenutku je denarnica izginila in ž njo 17.000 K denarja. Za storilcem ni sledu.

— **Krvav prizor v gledališču.** V soboto zvečer se je doigral v gledališču Fenice na Reki krvav prizor. Med drugim in tretjim dejanjem je napadla gospa dr. Stieglitzeva kasirko nekega reškega zobozdravnika, Ado Švehla in ji zadala več ran na vratu, ramah, prsih in na stegnu. Napadena deklica je zbežala v ložo, kjer se je v krvi zgrudila. Pri policiji je gospa Stieglitzeva izpovedala, da ji je neka prijateljica Švehle sporočila, da je pripeljal njen mož njenega sina k Švehli in da se hoče radi te deklice ločiti od svoje žene. Preiskava je dognala, da ji je povedala prijateljica to neresnično vest le iz maščevanja.

— **Poštni promet s Finsko** je odslej odprt. Poštna zveza s Finsko bo vodila preko Nemčije in Švedske.

— **V papirnatih obleki** bodo smeli odslej pokopavati na Nemškem mrliče, tako odreja nova ministrska odredba. Vse mestne občine in občinska zastopstva opozarja ministrstvo, da se strogo ravnajo po odredbi.

— **V nezasedeni del Rumanije** je promet odslej odprt. Izključene so le pošiljatve po povzetju. Pristojbine za pošne pošiljatve določa zveza svetovnega pošnega prometa. Pisma se morajo oddajati odprta.

— **Milansko sodišče** je obsedilo lekarnarja Brentija na pet let in deset mesecev zapora, ker je poslal srbski vladi za 300.000 lir ponarejenih zdravil.

— **Resnica.** Neki agrarni list odgovarja v listnici uredništva med drugim tudi tole: »Ne čudite se, da mora vseh pet članov vaše rodbine varovati vašo gos pred tatovi. Nedavno pa je v Pragi, kakor vam je znano, stražilo »gos« 300 stražnikov.« Je že res, le da je bila zadnja »zlata«.

— **Berlinske zavarovalnice** so izračunale, da plačujejo sedaj štirikrat več premij proti tatvinam kot pred vojno.

— **Koprive v Nemčiji konfiscirane!** Poznanjski listi pišejo: Koprive se ne smejo trgati niti se ne smejo rabiti za krmo živine oziroma ljudij. Resno vsacega opozarjamo na to, kajti vse koprive so konfiscirane in se morajo oddati pristojnemu uradu v Berlinu. — Tudi lep napredek kot v prehrani, enako v industriji.

— **To je pa že nesramno!** Češki listi poročajo, da je prodajala pred nekaj dnevi kmetica v Českých Budějovicích jajca, a le pod tem pogojem, da se ji plačajo z zlatom. — Je to že skoro neverjetno! So-li postali ti zunanji prodajalci res že taki?! Ali ni dovolj, da zahtevajo že take cene, oziroma da hočejo, da jim plačamo vse z blagom, katerega sami nimamo? Sedaj pa še to: plačevali jim bomo z zlatom!

— **Žene častnikov** bodo plačevale za čevlje štirideset kron — revno ljudstvo pa plačuje lahko dražje. Z odlokom vojn. m. odd. 13, številka 22.777—18 se odloča cena danskih čevljev iz častniških zalog na 40 K za par. (D. D.)

— **700.000 poljskih delavcev v suženjstvu nemških kapitalistov.** Poljski soc. dem. »Naprzód« se čisto peča z usodo 700.000 poljskih delavcev, katere so odpeljali kot za vojaško službo sposobne ruske državljane po zavzetju poljskega kraljestva »v ujetništvo«, dasi niso bili nikdar vojaki. Ti nesrečneži so v Nemčiji v popolnem suženjstvu kapitalistov, ter je njih usoda strašna. Spominja popolnoma na usodo judov v babilonski sužnosti. Usužnjeni poljski delavci morajo delati pod najtežjimi pogoji. Iz kraja, kjer delajo, se ne smejo oddaljiti niti do bližnje občine. Če to prekorajo, jih čaka kazen. Kakor ponoča »Kuryer Lwowski« je vedno radi deliktov, nastalih vsled slabih delavnih razmer, 50.000 teh delavcev v ječi. Delavci stradajo pri tem težkem delu venomer. Njihova umrljivost je strašna; kdor se pa vrne domov, prinese kal boleznih s sabo ter bo bolan celo življenje. Poljski poslanci nemškega drž. zbora neprestano interpelirajo v prosep teh nesrečnežev; a brez uspeha. Vojaški krogi razglašajo, da drugače ne gre, tu je »vojaška nujnost«. Če ni bil delavec še nikoli kaznovan sme iti enkrat za čas pogledat v svojo domovino, osvobojeno od nemških armad. Če se pa zgodi, da doma oboli, gorje mu! Če tudi mu to prizna zdravnik nemških okupacijskih vojsk, vendar ne uide zasledovanju. Prisilijo ga vrniti se na kraj, kjer dela in tu ga vtaknejo mesto v bolnišnico — v ječo. In nemške ječe značijo, pravi »Naprzód«, za zdravega jetika in za bolnega smrt. Jetniki umirajo od lakote. Če pa uide poljski delavec svojemu delodajalcu, mu pa

preskrbe nemški uradi nagrado s tem, da odpeljejo na njega mesto kakega drugega člana rodbine, bodisi brata ali očeta, v potrebi tudi sestro; če pa ni v rodbini osebe, ki bi bila za delo sposobna, mora plačati rodbina ogromno denarno kazen; v slučaju neizterljivosti pa plača to vse oče oziroma mati z ječo. Ko so ustanovili poljsko vlado, so se obračali obupani delavci s svojimi pritožbami na to korporacijo. A nemški vojaški uradi so izključili proste take pritožbe od pošnega prometa kot »nepripustne«. **Ves ta sistem suženjstva je v velikem protislovju z mednarodno haško konvencijo in z vsemi pravili mednarodnega prava.** Poljski politiki se pogajajo zavzeti se za to, da bi bila ta stvar predložena prvi prihodnji mirovni konferenci.

Vojna.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 2. julija. Uradno se razglša: Na celi italijanski fronti živahno artiljerijsko delovanje, ki je med Brento in Piavo ter ob dolnji Piavi proti jutru naraslo do izredne sile. Do infanterijskih bojev ni prišlo.

Nemško vojno poročilo.

Berlin, 2. julija. Armadna skupina kraljeviča Ruprechta: Na mnogih mestih fronte artiljerijski boji. Sovražna infanterijska podjetja smo zavrnili. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča: Zapadno Oise in južno Aisne živahno poizvedovalno delovanje. Močne sovražne napade južno Qurcqua in severozapadno Chateau Phierry smo pred našimi črtami krvavo odbili. Poročnik Udet je izvojeval svojo 37. in 38., poročnik Kroll svojo 28. in 29. zračno zmago.

Amerikanci hočejo vkorakati v Berlin.

London, 2. julija. Podpredsednik Združenih držav severne Amerike, Taft, je te dni imel v Newyorku govor, v katerem je izjavil: Na obeh straneh zemlje moramo postaviti armade. Pri tem snemo računati na pomoč Japonske. V Rusiji moramo obnoviti vzhodno fronto, ki nam bo omogočila, vkorakati v Berlin z vzhoda.

Pred važnimi dogodki.

Berlin, 2. julija. S švicarske meje se poroča, da so odšli tuji vojskovodje na fronto. Ministrski predsednik Clemenceau je odšel v glavni stan. Vse kaže, da je pričakovati na zapadu važnih odločitev.

Zadnje vesti.

Državni zbor.

Dunaj, 2. julija. Ministrski predsednik vitez Seidler bo tekom tedna nadaljeval konference z voditelji strank. Tudi zbornični predsednik dr. Gross je že stopil v stik s parlamentarnimi voditelji, da se skliče konferenca voditeljev strank. Malo upanja pa je, da bi se dali Poljaki pogovoriti za izpremembo svojega stališča proti Seidlerju. Vendar je gališki namestnik grof Huyn dobil nalogo, da posreduje med Poljaki in vlado.

Kar brez parlamenta.

Dunaj, 2. julija. Kakor poročajo dunajski listi iz Budimpešte, se bo priklopila rumunska obmejna postaja Predeal že sedaj mestu Kronstadtu. — Avstrijskega parlamenta za to niti ne vprašajo ne.

Epidemična influenza se širi.

Dunaj, 2. julija. Takozvana španska bolezen se je na Dunaju že razširila skoraj na vse mestne okraje. V par dneh je obolelo že nad 1000 oseb. Bolezen se pojavlja v težji obliki, kar je pač pripisovati neugodnemu vremenu in slabi prehrani. Slučaji španske bolezni so se tudi že pojavili v Budimpešti, v Gradcu, v Monakovem, v Berlinu in drugih mestih.

Pomerski spopad v severni Adriji.

Dunaj, 2. julija. (Uradno). Danes zjutraj je majhen oddelek naših torpednih enot v severni Adriji naletel na mnogo močnejšo sovražno skupino torpedov. Razvil se je na majhno distanco ljut topniški ogenj, pri čemer je bil velik sovražni torpedni rušilec sestreljen, ena torpedovka pa močno poškodovana. Sovražnik je prečnil boj ter se umaknil na svojo bazo. Naše enote so bile le neznatno poškodovane. Nekoliko oseb je lahko poškodovanih.

Italijanska ofenziva.

Dunaj, 2. julija. Iz vojnoporočevalskega stana se javlja: Italijansko vojno vodstvo namerava nadaljevati svojo ofenzivo. Četudi včeraj ni prišlo do infanterijskih bojev, dokazuje vendar živahno artiljerijsko delovanje, da se vrše priprave za večja podjetja. General Diaz ima nalogo, da nam Benečansko zopet iztrga in da se zopet vgnjezdijo v pokrajina, iz katerih smo ga lansko jesen

prepodili. Italijanska ofenziva preko Piave pa bi bila mogoča le tedaj, če bi se Italijanom posrečilo, pregnati naše čete iz njihovih pozicij na visoki planoti Sedmih občin in v gorskem ozemlju med Brento in Piavo. Italijansko vojno vodstvo si najbrže domišlja, da so mu za to nalogo zadostne moči na razpolago. Močni italijanski napadi na naše gorske pozicije se vrše v okviru te naloge, ki meri na to, da predere naše pozicije v nižini tje do Soče. Vsekakor pa stojimo na italijanskem bojišču pred velikimi dogodki.

Ogrski parlament.

Budimpešta, 2. julija. V današnji seji se je zavzemal poslanec Gieswein za žensko volilno pravico. Sestavil je resolucijo, v kateri zahteva, da se uvede aktivna in pasivna ženska volilna pravica v občinska in municipalna zastopstva. Poslanec Karolyi pobija odklanjajoči sklep odseka glede ženske volilne pravice.

Budimpešta, 2. julija. Za jutrišnjo sejo je prijavljenih več interpelacij, med temi interpelacija grofa Stefana Tisze glede stradalajočega prebivalstva v provincah in glede spremembe žetvenih odredov; dalje interpelacija posl. Penyösa o ogrskih izgubah na italijanskem bojišču in interpelacija posl. Huszarja (ljudska stranka) v zadevi obrekovanja članov kraljeve rodbine, predvsem Ogron tako priljubljene kraljice.

Zetev na Ogrskem.

Budimpešta, 2. julija. Zetev se je na celim Ogrskem že pričel. Iz Banata se poroča, da je letina prav dobra. Vreme sicer ni za zetev ugodno, vendar pa pospešuje rast krompirja in koruze. Železniški upravi se je naročilo, da se mora žito, ki je označeno kot »zgodnja mlačva«, brez odloga prevažati na določena mesta.

V Budimpešti bel kruh.

Budimpešta, 2. julija. Z ozirom na dejstvo, da ima aprovizacija v svojih zalogah več bele kakor črne moke, je mestni magistrat pekarijam dovolil, da pečejo do preklica bel kruh. Cena belemu kruhu je določena na 1:40 K za kilogram.

Nova nemška ofenziva.

Bern, 2. julija. »Daily Mail« poroča: Že nekaj dni sem dobivamo vtis, da so predpriprave nemškega vojnega vodstva na bojišču končane. Skoro tri četrtine svojih rezerv je zbral tam sovražnik. Vojno ozemlje je polno čet, ki se bližajo pozicijam.

Monakovo, 2. julija. Iz Londona javljajo: Nemo goče je, da bi mogli biti alijanci na zapadnem bojišču zopet presenečeni. Alijanci so sklenili, da se sedaj sovražniku nasproti ne bodo držali pasivno.

Iz Rusije.

Stockholm, 2. julija. »Times« poročajo iz Pekin-ga, da prihajajo znatne češko-slovaške čete neprenehoma v vzhodno Azijo. Vseh v Rusiji se nahajajočih Čehov in Slovkov cenijo na 150.000 mož. Po zavzetju mesta Omsk, marširajo dalje proti Tobolsku.

Stockholm, 2. julija. Iz Finske poročajo, da so vjeli boljševiki vrhovnega poveljnika češko-slovaških čet, Misenikova. V zapadni Sibiriji je nastal med njimi razpor. En del se je nanovo organiziral pod imenom črna mrtva garda in se bojuje dalje proti boljševikom.

Basel, 2. julija. Londonske »Times« poročajo iz Moskve: Sovjetske volitve po celi Rusiji so prinesle boljševikom 93 odstotkov vseh glasov.

Rusko črnomoško brodovje.

Berlin, 2. julija. Wolfov urad poroča: V Brestu Litovskem med Rusijo in zavezniki sklenjeni mir določa v členu V., da morajo ruske vojne ladje oditi v ruska pristanišča in ostati tamkaj do splošnega miru, ako pa ne bi bilo mogoče, se morajo v tujih pristaniščih razorožiti in napraviti negibljive. Posamezni deli črnomoškega brodovja niso upoštevali te določbe in so zavzeli celo sovražno stališče proti zveznim bojnim silam. Šele z zasedenjem Krima in vojnega pristanišča Sevastopola je bilo večjemu delu bivše ruske črnomoške mornarice zabranjeno nadaljno kršenje miru v Brestu. Najvažnejše in najnovejše enote tega brodovja pa se niso hotele vrniti v izhodna pristanišča. Po pripovedovanjih ruskih mornariških oficirjev in mornarjev so vladala med posadkami teh ladij velika nasprotstva. Tekom teh sporov je bil sredi junija ruski dreadnought »Slobodnaja Rusija«, poprej Jekaterina II., potopljen s torpednim strelom od ruskega rusilca »Kerč«. Tudi par rušilcev je bilo uničenih v teh bojih. Dreadnought »Volja«, poprej »Imperator Aleksander II.«, kakor tudi več modernih rušilcev torpedovk so se dne 19. junija vrnili v Sevastopol, kjer se nahaja sedaj vse za vojne namene še uporabno bivše rusko črnomoško brodovje pod nemško kontrolo.

Troelstra in londonski kongres.

Amsterdam, 2. julija. Socialno-demokratski list »Het Volk« poroča, da je Troelstra prejel iz Londona brzojavni pozdrav, podpisan od Hendersona, Brantinga, Thomasa, Renaudela, Huysmansa in drugih delegatov de-

lavskega kongresa. Delegati izražajo obžalovanje, da angleška vlada Troelstri ni dala potnega dovoljenja in da vsled tega delegati niso mogli skupno s Troelstro delovati »za dosego pravičnega miru, katerega vsi želimo«.

Celoletno zasedanje parlamenta.

Amsterdam, 2. julija. Iz Londona izvemo, da namerava angleška vlada v kratkem predložiti zakonsko osnovo, po kateri bo podaljšano zasedanje parlamenta do prihodnjega januarja.

Velika eksplozija v municijski tovarni.

London, 2. julija. Reuterjev urad poroča: Resna eksplozija se je pripetila danes ponoči v municijski tovarni Midland. Sedemdeset oseb je mrtvih, število ranjencev še ni znano. Z delom se bo v kratkem zopet pričelo.

Japonske čete v Vladivostoku.

Kijev, 2. julija. Ukrajinska brzojavna agentura poroča: V Vladivostoku so se izkrcale japonske čete pod poveljstvom generala Kato. Japonske čete bodo delovale v sporazumu s češko-slovaško ligo proti boljševikom.

Aprovizacija.

Krušna komisije bodo uradovale v četrtek dne 4. t. m. in v petek dne 5. t. m. vsakokrat od 8. do 1. ure popoldne. Izdajale se bodo sledeče izkaznice in sicer: V četrtek izkaznice za sladkor in v petek izkaznice za kruh in maščobo.

Prodaja ješprenja in kaše za stranke. Od četrta 4. t. m. do vštete sobote 6. t. m. se bodo oddajalo na izkaznice za moko sledeče blago, in sicer: v I. do V. okraju na vsako izkaznico po četrt kilograma ješprenja, kilogram stane 1 K, v VI. do X. okraju na vsako izkaznico po četrt kilograma kaše, kilogram stane po 1 K 50 vin. Po soboti se blago ne sme več oddajati. Ostanek vsega blaga je napovedati zanesljivo v ponedeljek 8. julija.

Izkaznice za sladkor ne dobo člani vojne zveze.

Izkaznice za maščobo dobo le stranke in člani vojne zveze, ki stanujejo v občinah Vič, Moste in Zg. Šiška.

Količina sladkorja na karte, 1) Na vsako belo sladkorno izkaznico veljavno za mesec julij, se dobi jeden in tričetrt kilograma sladkorja. (Te izkaznice imajo po osem odrezkov. 2) Na vsako rujavno izkaznico — veljavno za mesec julij, se dobi le po tričetrt kilograma sladkorja. (Te izkaznice imajo le po 6 odrezkov. 3. Doleča ali noseča mati ter otrok do vštete petega leta dobi poleg bele izkaznice še po dva odrezka rujave izkaznice (še za četrt kg sladkorja).

Jajca za V. okraj. Stranke V. okraja preimejo jajca v četrtek, dne 4. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Delili jih bodo na nakazila za mast, in sicer pridejo na vrsto številke 1 do 1000. Ostale številke pridejo pozneje na vrsto, kar bo pravočasno objavljeno. Določen je tale red: od 8. do 9. št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, popoldne od 3. do 4. št. 601 do 800, od 4. do 5. št. 801 do 1000. Stranke dobo po 10 jajc na osebo. Jajca stane 70 vinarjev. Uhod pri glavnih vratih.

Razno.

Jamstvo podjetja za delavcu ukradeno blago. V neki pivovarni blizu Augsburga v Nemčiji je bila nekemu delavcu ukradeno obleka in obutev v vrednosti 160 mark.

Delavci so večkrat prosili, naj jim uprava da prostoro, katere bo mogoče zakleniti, da bo obleka na varnem shranjena, ali uprava ni hotela ugoditi želji delavcev. Oni okradeni delavec se je obrnil do obrtne sodnije v Augsburgu, ki je razsodila, da je tvrdka dolžna plačati delavcu 160 mark odškodnine in štiriodstotne obresti, ker se je pregrešila proti v obratu potrebni skrb, do katere je obvezana po § 276. drž. zak.

* Komarji imajo tudi vpliv na vojno? Angleži so zasedli dne 15. aprila dolino reke Strume, katero so zapustile naše čete — vsled prevelike množice komarjev. Dne 1. junija so pa zapustili dolino tudi Angleži, tako da je sedaj okupirana le od komarjev. Dobro vojno sredstvo!

* Grozno statistiko je podal v pruski poslanski zbornici konserv. Kessel, kazaje na strašne posledice vojske med šolstvom. Število obsodb med mladino strašno raste. Leta 1914. je znašalo še 51.000, leta 1916. že 116.000, torej dvakrat toliko, in v prvi polovici leta 1917. že 70.000, torej za celo leto 140.000 slučajev. Učitelstvo tega ni krivo. Po doslej znanih številkah je padlo oziroma postalo nezmožnih oziroma je pogrešanih 14.742 učiteljev. Grozno!

* Žalost za padlimi. Mesto navadne črne obleke bodo nosile Američanke kot znak žalosti za kakim padlim članom rodbine na levem ramenu črn trak.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

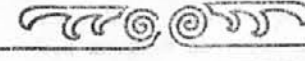
Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Kavarna „UNIONE“

TRST

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in časnikov v vseh jezikih. Shajališče sodrugov vseh narodov.

Občno konsumno društvo v Idriji

registr. zadr. z om. zav.

Trgovina s špecerijskim manufakturnim in konfekcijskim blagom, obuvali, opojnimi pijačami.

Pisarna v Idriji štev. 446.

Prodajalne:
Centralna v Idriji.

Podružnice:
Na Brusovšu in Podgorami v Idriji in v Spodnji Idriji,
Lastna posestva, valjčni mlin.

Pristopnina znaša 2 K, delež 40 K.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg 4/I. — Uradne ure od 8. zjutraj do 2. popoldne. — Ob nedeljah in praznikih blagajna ne uraduje.

Zdravniki gg.:

Dr. Košenina Peter, splošno zdravljenje, ordinira v blagajni od pol 11. do pol 1. opoldne.

Dr. Kraigher Alojzij, splošno zdravljenje, ordinira od 1. do 3. popoldne, Poljanska cesta 18.

Dr. Minář Fran, kirurški in splošno zdravljenje, ordinira od pol 1. do pol 3. popoldne v blagajni.

Dr. Zajec Ivan, splošno zdravljenje, ordinira od pol 10. do pol 11. dopoldne v blagajni, od 2. do 3. popoldne v Frančiškanski ulici 2.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, in njih svoji vkolikor so opravičeni do zdravniške pomoči, se morajo v vsakem primeru zgledati v pisarni bolniške blagajne, da dobo nakaznico za zdravnika; brez nakaznice ordinirajo zdravniki le v nujnih primerih. Bolniški list, ki ga izpolni zdravnik, mora bolnik takej oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih ordinirajo zdravniki le v nujnih primerih. Zdravila se dobivajo v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščina se izplačuje ob sobotah od 8. do 1. ure popoldne, če je ta dan praznik, dan prej. Bolnike, ki se zaradi bolezni ne morajo zgledati sami, mora prigrasiti kdo drugi. Potrebna specialna zdravljenja dovoljuje blagajna po nasvetu zdravnikov.

Načelstvo.